

Suomen Teollisuuden Energiapalvelut - STEP Oy

PL 9

28101 Pori

Suomen Teollisuuden Energiapalvelut - STEP Oy, rinnakkaispolttolaitos, Harjavalta,

PERUSTELTU PÄÄTELMÄ

Perusteltu päätelmä on yhteysviranomaisen hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista tekemä perusteltu johtopäätös, joka on tehty hankkeen arviointiselostuksen, sen täydennyksen ja niistä annettujen mielipiteiden ja lausuntojen sekä yhteysviranomaisen oman tarkastelun pohjalta, ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain nojalla (jäljempänä YVA-laki).

HANKETIEDOT

Hankkeen nimi ja sijainti

Suomen Teollisuuden Energiapalvelut - STEP Oy:n rinnakkaispolttolaitos,
Harjavalta

Yhteysviranomainen

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Hankkeesta vastaavan kuvaus hankkeesta ja sen vaihtoehdoista

Suomen Teollisuuden Energiapalvelut - STEP Oy suunnittelee prosessihöyryä tuottavaa, höyryteholtaan 30 MW rinnakkaispolttolaitosta Harjavallan kaupungin Suurteollisuuspuiston välittömään läheisyyteen.

Rinnakkaispolttolaitosta suunnitellaan samalle kiinteistölle jo olemassa olevan STEP Oy:n höyryteholtaan 30 MW:n pellettihöyrylaitoksen viereen.

Harjavallan Suurteollisuuspuiston ja sen lähialueella toimiviin useisiin teollisiin toimintoihin on suunnitteilla mittavia tuotannon laajennuksia. Rinnakkaispolttolaitoshankkeen tavoitteena on vastata alueen lisääntyneeseen höyryenergiatarpeeseen ja toimia teollisuuslaitosten peruskuormalaitoksena ympäri vuoden. Toteutuessaan laitoksen tavoite on edesauttaa jäteperäisen polttoaineen hyödyntämistä Satakunnassa.

Suunniteltu rinnakkaispolttolaitos käyttää polttoaineena enintään 90 000 tonnia vuodessa kiinteää jäteperäistä polttoainetta.

Rinnakkaispolttolaitoshankkeen YVA-menettelyssä arvioitavat vaihtoehdot

- VE 0: Rinnakkaispolttolaitosta ei toteuteta.
- VE 1: STEP Oy toteuttaa höyryteholtaan 30 MW:n rinnakkaispolttolaitoksen, joka käyttää jäteperäistä polttoainetta enintään 90 000 t/a.

Rinnakkaispolttolaitoksen pääpolttoaineena on tarkoitus käyttää elinkeinotoiminnassa ja kotitalouksissa syntyvästä tavanomaisesta jätteestä valmistettuja polttoaineita, yhteensä noin 55–65 % laitoksen polttoainemäärästä. Tarkemmin polttoaineiden on jaoteltu olevan:

- SRF-jätettä, yhdyskuntien yritysten polttokelpoisista kiinteistä ja syntypaikalla lajitelluista jätteistä valmistettu polttoaine,
- RDF-jätettä, lajittelemattomasta yhdyskuntajätteestä mekaanisella käsittelyprosessilla valmistettu polttoaine,
- REF-jätettä, polttoaine, joka on valmistettu lajitellusta ja erilliskerätystä kuiva- tai energijätteestä käsittelyprosessilla syntypaikalla.

Polttoaineena voidaan laitoksella käyttää lisäksi:

- autojen ja kodinkoneiden murskauksessa syntyvää autosilppurijäännöstä (auto fluff) 15–20 %,
- vaarallista jätettä sisältävää CCA-kyllästettyä puuta ja aktiivihiielijätettä 15–20 %,

Rinnakkaispolttoaineena käytetään

- puhdasta puuta tai
- biopolttoainetta, kuten puhdasta, haketta ja pellettiä 5–10 %.

Laitoksen käynnistys- ja tukipolttoaineena käytetään kevyttä polttoöljyä tai nesteytettyä maakaasua (LNG). Polttoaineena käytettävä jätepolttolaitos valmistetaan ja varastoidaan STEP Oy:n laitosalueen ja hankkeen ulkopuolella polttoaineen toimittajien toimesta. Valmis jätepolttolaitos kuljetetaan STEP Oy:n vastaanottorakennukseen, josta se johdetaan edelleen laitoksen kattilasiiloihin ja polttoon. Vastaanottorakennuksessa voidaan varastoida jätepolttolaitos noin vuorokauden käyttöön laitoksen toimiessa täydellä teholla.

Rinnakkaispolttolaitoksessa käytettävää polttotekniikkaa ei ole vielä valittu, joten arviointimenettelyn yhteydessä tarkastellaan kahta vaihtoehtoista polttotekniikkaa: arinapolttolaitos ja kiertoletijupolttolaitos.

Hankealueen yhdyskuntarakenne ja maankäyttö

STEP Oy:n hankealue sijoittuu Harjavallan kunnan Suurteollisuuspuiston välittömään läheisyyteen, sen länsipuolelle.

Hankealueella on voimassa Satakunnan maakuntakaava (vahvistettu 3.13.2014) ja Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 (vahvistettu 3.12.2014), Hankealue sijoittuu Harjavallassa Teollisuus- ja varastotoimintojen alueelle (T2). Hankealuetta koskee myös Satakunnan vaihemaakuntakaava 2 (hyväksytty 1.7.2019). Vaihemaakuntakaava 2 painottaa energiantuotantoa.

Harjavallan keskustaajaman osayleiskaavassa (hyväksytty 25.10.2004) hanke alue on merkitty teollisuusrakennusten alueeksi (T). Asemakaavassa kiinteistö sijaitsee energiahuollon alueella (EN-2).

STEP Oy:n energiantuotantolaitosten eteläpuolelle sen välittömään läheisyyteen sijoittuu Poriin johtava päärata ja valtatie 2.

Lähin asemakaavan mukainen asuinrakennus sijaitsee noin 200 metrin päässä hankealueesta pohjoiseen Torttilan asuinalueella.

ASIAN VIREILLETULO

Hankkeen arviointimenettelyn määräytyminen

Hankkeen arviointimenettelyn tarve määräytyy YVA-lain liitteen 1 (hankeluettelo) kohdan 11 jätehuolto alakohtien

11 a) perusteella: jätteiden käsittelylaitokset, joissa vaarallista jätettä poltetaan ja jotka on mitoitettu vähintään 5 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle, sekä

11 b) perusteella: jätteiden käsittelylaitokset, joissa muuta kuin vaarallista jätettä poltetaan ja jotka on mitoitettu vähintään 100 tonnin vuorokautiselle jätemäärälle.

Arviointiohjelma ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto

Hankeesta vastaava STEP Oy on saattanut hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (jäljempänä arviointimenettely) vireille toimittamalla ympäristövaikutusten arviointiohjelman (jäljempänä arviointiohjelma) yhteysviranomaiselle 6.4.2021. Arviointiohjelma oli nähtävillä 12.4.–12.5.2021 ja yhteysviranomaisen antoi siitä lausuntonsa 10.6.2021.

Arviointiselostuksesta tiedottaminen ja kuuleminen

Hankkeesta vastaava toimitti 30.12.2021 yhteysviranomaiselle ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (jäljempänä arviointiselostus) sen käsittelyä ja perustellun päätelmän antamista varten.

Yhteysviranomaisen tiedotti arviointiselostuksesta ja sen nähtävillä olosta sekä mielipiteiden ja lausuntojen esittämisen mahdollisuudesta julkisella kuulutuksella 11.1. – 10.3.2022. Kuulutus ja arviointiselostus liitteineen julkaistiin Varsinais-Suomen ELY-keskuksen verkkosivuilla www.ely-keskus.fi/kuulutukset/varsinais-suomi ja ympäristöhallinnon verkkosivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/stepharjavaltaYVA. Ilmoitus kuulutuksesta on lähetetty Harjavallan kaupungille ja Nakkilan kunnalle julkaistavaksi niiden verkkosivuilla. Lisäksi arviointiselostuksesta ja sen nähtävillä olosta sekä mahdollisuudesta mielipiteiden ja lausuntojen esittämiseen on tiedotettu Satakunnan kansa -lehdessä 10.1.2022 julkaistuilla lehti-ilmoituksilla.

Arviointiselostukseen on voinut tutustua kuulemisaikana paperimuodossa seuraavissa paikoissa Harjavallan kaupungin kirjaamossa os. Satakunnantie 110, Harjavalta ja Nakkilan kunnan kirjaamossa, Porintie 11, Nakkila.

Arviointiselostuksesta järjestettiin yleisötilaisuus koronatilanteesta johtuen etäyhteydellä 25.1.2022 klo 17–19. Yhteysviranomaisen ja hankkeesta vastaavan edustajien lisäksi yleisötilaisuudessa oli noin 20 kuulijaa.

Arviointiselostuksen täydentäminen ja täydentämistä koskeva tiedottaminen ja kuuleminen

Yhteysviranomaisen pyysi hankkeesta vastaavaa täydentämään puutteelliseksi toteamaansa arviointiselostusta YVA-lain 24 §:n nojalla 6.4.2022 päivätyllä kirjeellä. Yhteysviranomaisen totesi kirjeessään, että rinnakkaispolttolaitoshankkeen arviointiselostusta on täydennettävä jätteisiin liittyvien vaikutusten arvioinnin osalta, niin polttoon vastaanotetun jäteperäisten polttoaineen, kuin poltossa tuotetun jätteen (tuhkat ja kuonat) osalta. Yhteysviranomaisen perusteli täydennyspyyntöään sillä, että hankkeen arviointimenettelyn tarve perustuu YVA-lain hankeluettelon kohtaan 11 jätehuolto. Lisäksi yhteysviranomaisen katsoi arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa jätteisiin liittyvien vaikutusten arvioinnin olevan yksi hankkeen todennäköisesti merkittävä arvioitava vaikutus.

Hankkeesta vastaava toimitti 30.6.2022 täydennyksen arviointiselostukseen. Yhteysviranomaisen kuulutti täydennyksestä 1.8.-2.9.2022 samoissa paikoissa, joissa julkaistiin myös alkuperäistä arviointiselostusta koskeva kuulutus ja pyysi lausuntoja samoilta tahoilta

kuin arviointiselostuksesta. Arviointiselostuksen täydentämisen johdosta ei pidetty erillistä yleisötilaisuutta.

Arviointiselostuksesta ja sen täydentämisestä annetut lausunnot ja mielipiteet

Yhteysviranomainen pyysi lausunnot arviointiselostuksesta ja sen täydentämisestä hankkeen vaikutusalueen kunnilta ja muilta viranomaisilta, joita asia todennäköisesti koskee. Arviointiselostuksesta toimitettiin kuulutusaikana yhteysviranomaiselle yhteensä kuusi lausuntoa. Mielipiteitä ei esitetty.

Arviointiselostuksen täydentämisestä esitettiin sen kuulutusaikana yhteensä kolme lausuntoa. Mielipiteitä ei esitetty.

Seuraavassa on esitetty yhteysviranomaisen näkemys kuulemispalautteen keskeisestä sisällöstä. Lausunnot ja mielipiteet löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta www.ymparisto.fi/stepharjavaltaYVA. Verkkosivuilla julkaistuista lausunnoista on poistettu henkilötiedoiksi katsotut tiedot.

Lausunnot on toimitettu tiedoksi hankkeesta vastaavalle.

Yhteenveto lausunnoista ja mielipiteistä

Lausunnoissa mukana olleita liitteitä ja karttoja ei esitetä tässä tiivistelmässä. Yksityishenkilöiden nimiä ei esitetä, eikä kiinteistörekisteritietoja henkilötietojen suojaan liittyvän lainsäädännön perusteella. Mahdolliset arviointiselostusta referoivat johdantotekstit tms. on poistettu. Lausuntojen ja mielipiteiden alkuperäistä sisältöä on paikoin tiivistetty. Lausunnot ovat seuraavassa aakkosjärjestyksessä.

Yhteenveto STEP Oy:n arviointiselostuksesta annetuista lausunnoista

Harjavan kaupungin

Arviointiselostuksessa on arvioitu riittävässä määrin suunnitellun hankkeen rakentamisen ja toiminnan aikaiset vaikutukset hankealueen maaperään, pohja- ja pintavesiin, ilmanlaatuun, kasvillisuuteen sekä eliöiden ja luonnon monimuotoisuuteen sekä vaikutukset väestöön, terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen ja että kuvattu toiminta on asemakaavan mukaista energian tuotantoa.

Hankkeen mahdolliset haitalliset vaikutukset tulee hallita ja minimoida huolellisella suunnittelulla ja toiminnan aikaisella tarkkailulla.

30.9.2022

Nakkilan kunta

Ympäristövaikutusten arviointi on toteutettu asianmukaisella tavalla. Kunnanhallitus pitää hyvänä, että hankkeella arvioidaan olevan tuntuvasti myönteisiä ympäristövaikutuksia ja hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä kielteisiä ympäristövaikutuksia.

Satakunnan Museo

Arviointiselostuksessa hankkeen vaikutukset arvokkaisiin kulttuuriympäristöihin arvioitiin vähäisiksi. Rinnakkaispolttolaitoksen piipun arvioitiin näkyvän osasta tarkastelluista kuvauspisteistä, mutta ei kuitenkaan haitallisesti. Satakunnan Museo pitää toteutettua maisema- ja kulttuuriympäristövaikutusten arviointia riittävänä ja siitä tehtyjä johtopäätöksiä oikeansuuntaisina. Museolla ei ole huomautettavaa hankkeesta, joka sijoittuu ennestäänkin teollisuuskäytössä olevalle alueelle eikä kommentoitavaa arviointiselostuksen täydennyksestä.

Satakunnan pelastuslaitos

Ei huomautettavaa arviointiselostukseen.

Satakuntaliitto

Arviointiselostuksessa ei ole arvoitu onnettomuus- ja poikkeustilanteiden yhteisvaikutuksia muiden alueella olevien laitosten kanssa, eikä rautatien ja valtatie 2 suhteen ja arviointia tulee täydentää näiltä osin. Satakuntaliitto huomauttaa Kokemäen jokilaakson tulleen hyväksytyksi valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi ja että tieto on hyvä korjata myöhempisiin asiakirjoihin.

Satakuntaliitto pitää toteutettua sähköistä asukaskyselyä riittävänä ja arviointiselostusta asianmukaisesti laadittuna. YVA-selostuksen täydennyksestä Satakuntaliitolla ei ole lausuttavaa.

*Yhteenveto STEP Oy:n arviointiselostuksen täydennyksestä annetuista lausunnoista.**Nakkilan kunta*

Nakkilan kunta lausui tästä arviointiselostuksesta (Kunnanhallitus 28.2.2022 § 49) ennen ELY-keskuksen täydennyspyyntöä seuraavasti:

Nakkilan kunnanhallitus toteaa lausuntonaan, että STEP Oy:n suunnitellun rinnakkaispolttolaitoksen ympäristövaikutusten arviointi on toteutettu asianmukaisella tavalla. Kunnanhallitus pitää hyvänä, että hankkeella arvioidaan olevan tuntuvasti myönteisiä ympäristövaikutuksia ja hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä kielteisiä ympäristövaikutuksia.

Edellä on esitelty pääkohdat ELY-keskuksen täydennyspyynnöstä ja STEP Oy:n tähän pyyntöön antamista vastauksista. YVA-selostuksen täydennysmenettelyn yhteydessä ei ole tullut esille sellaisia seikkoja, jotka

olisivat muuttaneet Nakkilan kunnanhallituksen myönteistä käsitystä STEP Oy:n rinnakkaispolttolaitoshankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Satakunnan Museo

Satakunnan Museo on antanut lausuntonsa STEP Oy:n rinnakkaispolttolaitoshankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (12.5.2021) ja selostuksesta (4.1.2022). Lausunnoissaan museo on todennut, että hankkeen vaikutukset kulttuuriympäristölle ovat vähäiset ja museo on pitänyt esitettyä maisema- ja kulttuuriympäristövaikutusten arviointia riittävänä. Satakunnan Museolla ei ole toimialansa puitteissa kommentoitavaa ympäristövaikutusten arviointiselostuksen täydennyksestä.

Satakuntaliitto

Satakuntaliitto on tutustunut lausunnolla olevaan Suomen teollisuuden energiapalvelut – STEP Oy:n rinnakkaispolttolaitoksen YVA-selostuksen täydentämistä koskevaan asiakirjaan. Satakuntaliitolla ei ole lausuttavaa ko. täydennysasiakirjasta. Samalla Satakuntaliitto viittaa YVA-selostuksesta aiemmin antamaan lausuntoonsa, jossa kiinnitettiin huomiota tarpeen arvioida onnettomuus- ja poikkeustilanteiden yhteisvaikutuksia muiden alueella olevien laitosten kanssa mukaan lukien yhteisvaikutusten arviointi suhteessa rautatiehen ja valtatiehen 2.

ARVIINTISELOSTUKSEN RIITTÄVYYS JA LAATU SEKÄ LAATIJOIDEN PÄTEVYYS

Yhteysviranomaisen on tarkastanut arviointiselostuksen riittävyyden ja laadun ja toteaa siltä osin seuraavan.

Hankkeen esittely ja arvioitavat vaihtoehdot

STEP Oy:n suunnittelema jäteperäistä polttoainetta käyttävän rinnakkaispolttolaitoksen polttoaineteho on 36 MW. Laitos on kooltaan keskisuuri kiinteää jäteperäistä polttoainetta käyttävä energiantuotantolaitos. Laitoksen höyryteho on noin 30 MW ja vuositasolla se tuottaa prosessihöyryä noin 240 MWh. Höyryä hyödynnetään Harjavallan Suurteollisuuspuiston teollisissa toiminnoissa, jossa höyryn tarve on kasvanut. Erityisesti arviointiselostuksessa on tunnistettu Norilsk Nickel Oy:n tuotannon laajentamissuunnitelmat. Yhteysviranomaisen katsoo, että rinnakkaispolttolaitoshankkeen tarpeen kuvaus sen tuottaman höyryn tuotannon lisäämisen vuoksi on esitetty riittävästi perustellusti.

Hankealueen nykytilan kuvaus

Arviointimenettelyssä hankealueen nykytilan tarkka ja riittävä kuvaus luo edellytykset laadukkaalle vaikutusten arvioinnille. Arviointiselostuksessa tuleekin esittää kuvaus vaikutusalueen ympäristön nykytilasta ja sen todennäköisestä kehityksestä, jos hanketta ei toteuteta.

Arviointiselostuksen alussa on kuvattu hankealueen sijainti ja annettu yleiskuvaus hankealueesta ja sen teollisesta luonteesta. Hankealueen tarkempi nykytilakuvaus on esitetty kunkin arvioitavan vaikutuskohteen (mm. pohjavesi, melu, yhdyskuntarakenne- ja maankäyttö) vaikutustenarvioinnin tulosten yhteydessä. Hankealueen nykytilasta ja sen kehityksestä on valitun esitysmuodon vuoksi hankala saada kokonaiskuvaa, mutta nykytilaselvitys on pääosin yhteysviranomaisen mielestä arviointiselostuksessa riittävä.

Hankkeen arvioidut vaihtoehdot

STEP Oy:n arviointimenettelyssä on muodostettu yksi hankkeen toteuttamisvaihtoehto (VE1), jossa rakennetaan ja käyttöön otetaan höyryteholtaan 30 MW:n rinnakkaispolttolaitos, jossa pääasiallisena polttoaineena esitetään käytettävän jäteperäistä polttoainetta 90 000 tonnia vuodessa. Toisena arvioitavana vaihtoehtona on hankkeen toteuttamatta jättäminen, vaihtoehto nolla (VE0).

Yhteysviranomaisen katsoo, että arvioinnissa käytetty rinnakkaispolttolaitoksen vaihtotarkastelu on tässä hankkeessa kohtuullinen ja se on yhteysviranomaisen mielestä riittävästi perusteltu.

YVA-laki edellyttää, että hankkeen kaikkien vaihtoehtojen vaikutuksia tulee arvioida tasapuolisesti. Tämä koskee myös hankkeen toteuttamatta jättämistä eli vaihtoehtoa nolla (VE0).

Arviointiselostuksessa on yhteenvetotaulukoissa esitetty arvio molempien vaihtoehtojen vaikutusten merkittävydestä. Vaikutusten sanallinen arviointi on vaihtoehdon VE0 osalta jäänyt kaikkien arvioitujen vaikutusten osalta kuitenkin vähäiseksi ja pääosin vaihtoehto nollan (VE0:n) kehitys on kuitattu toteamuksella ”ei aiheuta muutosta nykytilaan”.

Yhteysviranomaisen katsookin, että jos STEP Oy:n rinnakkaispolttolaitoshanketta ei toteuteta, niin Suurteollisuuspuiston tarvitsema höyry hankitaan muulla tavoin. Hankkeen toteuttamatta jättämisellä onkin sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia hankealueen kehitykseen ja niitä olisi ollut tarpeen kuvata ja arvioida tarkemmin.

Hankkeen vaihtoehtokuvauksessa todetut puutteet

STEP Oy:n rinnakkaispolttolaitoksen vaihtoehto VE1 on kuvattu arviointiselostuksessa siten, että se käyttää polttoaineenaan kiinteää jäteperäistä polttoainetta noin 90–95 % polttoainetarpeestaan ja jäteperäisestä polttoaineesta on vaarallisen jätteen osuus noin 15–20 %. Puhtaan kiinteän polttoaineen osuuden on ilmoitettu olevan noin 5–10 % polttoainemäärästä.

Rinnakkaispolttolaitos määritellään ja ymmärretään yleisesti siten, että rinnakkaispolttolaitoksella poltetaan jätettä varsinaisen polttoaineen rinnalla tai tuotantoprosessin ohella. STEP Oy:n suunnittelema kattilalaitos on virallisesti rinnakkaispolttolaitos. Kyseessä on käytännössä myös merkittävän määrän (90 000 t) vuositasolla polttoaineena jätettä hyödyntävä kattilalaitos ja siihen sovelletaan valtioneuvoston asetusta jätteenpolttamisesta (151/2013).

Arviointiselostuksessa ja sen täydennyksessä on eri kohtien esityksissä havaittavissa vaihtoehto VE1:n kuvauksessa vaihtelevuutta. Arviointiselostuksen *tiivistelmässä* sivulla 6 ja kappaleessa 3.2. *Arvioitavat vaihtoehdot* sivulla 14 todetaan *...laitoksen käyttävän tai polttavan enintään 90 000 tonnia jäteperäistä polttoainetta vuodessa*. Sen sijaan arviointiselostuksen kappaleessa 3.3.4 *Polttoaineen käsittely sekä niiden määrä, laatu ja varastointi*, sivulla 17 sekä arviointiselostuksen täydennyksessä kappaleessa 6.1 *Jätepolttolaitoksen ominaisuudet* todetaan, että *rinnakkaispolttolaitoksella käytetään polttoaineita enintään 90 000 t/a*. Mukana polttoaineen kokonaismäärässä on tällöin myös puhdas biopolttaine 5–10 %.

Arviointiselostuksen ja sen täydennyksen hanke-esittelyn ja vaihtoehtokuvauksen perusteella jääkin epäselvyyttä, minkä verran rinnakkaispolttolaitoksessa on tosiasiallisesti suunniteltu käytettävän jäteperäistä polttoainetta? Onko käytettävän jäteperäisen polttoaineen määrä hankkeessa 90 000 t/a vai $90\,000\text{ t/a} - (5\% - 10\%) = 81\,000\text{ t/a} - 85\,500\text{ t/a}$? Epäselvä poltettavan jätemäärän osuus jää noin 4 500–9 000 t/a.

Merkittävien vaikutusten arvioinnin toteuttaminen ja esitetyt tulokset

Hankkeen vaikutusten merkittävyyttä on arvioitu suhteessa nykytilaan ja arvioinnin tulokset on esitetty taulukoituna muutoksen suhteessa nykytilaan. Tämä vaikutusten arviointitapa antaa kuvan hankkeen aiheuttaman muutoksen suuruudesta. Mikäli lukija ei perehdy kunnolla asiaan, vaan haluaa tiedon nopeasti pelkästään vaikutusten merkittävyydestä taulukoista, hän voi saada hankealueen vaikutuskohteiden herkkyystiedon ja hankkeen vaikutuksista varsin yksipuolisen kuvan.

Yhteysviranomaisen mielestä vaikutusten merkittävyyttä arvioitaessa olisi tullut tarkemmin tuoda esille sitä, että Harjavallan Suurteollisuuspuiston teollisten toimintojen yhteisvaikutukset (kokonaiskuormitus) ympäristöön mm. ihmisiin, ilmanlaatuun, meluun ja pohjavesiin ovat jo nyt monelta osin merkittäviä. Arvioinnin yhteydessä olisi tullut selvittää esitetyn lisäksi, mikä on hankealueen eri vaikutuskohteiden sietokyky erilaisten haitallisten vaikutusten pienellekin lisäykselle.

Vaikutusten arvioinnin riittävyys

Yhteysviranomaisen mielestä STEP Oy:n vaikutusten arviointi on jäänyt osin pintapuoliseksi mm. hankkeen yhteisvaikutusten ja erityisesti jätehuoltoon liittyvien vaikutusten arvioinnin osalta YVA-lain 24 §:n mukaisesta arviointiselostuksen täydennyksestä huolimatta. Yhteysviranomaisen on ottanut merkittävien vaikutusten puutteisiin tarkemmin kantaa myöhemmin perustellussa päätelmässä.

STEP Oy:n rinnakkaispolttolaitoksen arviointiselostus täyttää kuitenkin YVA-lain 19 §:n ja YVA-asetuksen 4 §:n arviointiselostukselta edellyttämät vaatimukset. Hankkeen päätösmenettelyissä vaikutusten arviointia tulee täydentää ja ottaa arviointiselostuksen lisäksi huomioon yhteysviranomaisen laatima perusteltu päätelmä.

Yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antaman lausunnon ja arviointiselostuksen täydentämispyyntöön huomioiminen

Arviointiselostuksen sivuilla 34–39 on esitetty, miten hankkeen arviointiohjelmasta yhteysviranomaisen antama lausunto on otettu huomioon arviointiselostusta laadittaessa.

Yhteysviranomaisen on arviointiohjelmassa antamassaan lausunnossa esittänyt merkittävien vaikutusten arvioinnin laajentamistarvetta siltä osin, kun hankkeen vaikutukset kohdentuvat hankealueella olevaan Järrilänvuoren 1-luokan pohjavesialueeseen sekä jätehuoltoon. STEP Oy:n arviointiselostuksessa on esitetty vaikutusten arviointi Järrilänvuoren I-luokan pohjavesialueeseen, mutta ei jätteisiin ja jätehuoltoon.

Yhteysviranomaisen esitti arviointiohjelmassa tarpeen arvioida hankkeen vaikutuksia, jotka kohdistuvat jäteperäisen polttoaineen saatavuuteen hankkeen koko elinkaaren aikana, vaikutuksia kiertotalouden tehostumistavoitteiden toteutumiseen sekä jätteiden kuljetukseen, varastointiin ja käyttöön polttoaineena sekä tuhkan ja kuonan käsittelyyn liittyviin vaikutuksiin.

Yhteysviranomaisen perusteli arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa jätehuollon vaikutusten arvioinnin tarvetta, koska hankkeen arviointimenettelyä edellytetään YVA-lain liitteen 1 hankeluettelon kohdan

11) Jätehuolto alakohtien a ja b kohdan mukaan. Yhteysviranomaisen katsoo, että YVA-lain hankeluettelo jo määrittää sen, että jätehuollon vaikutukset ovat rinnakkaispolttolaitoshankkeen vaikutusten arvioinnissa merkittäviä vaikutuksia. Jätteisiin ja jätehuoltoon liittyen yleisiä vaikutuksia oli arviointiselostuksen kuvaelmaosassa esitetty, mutta varsinaista hankkeen vaikutusten arviointia ei arviointiselostuksessa esitetty. Yhteysviranomaisen ei voinut laatia arviointiselostuksen pohjalta YVA-lain 23 §:n mukaista perusteltua päätelmää ja pyysi arviointiselostuksen täydentämistä hankkeesta vastaavalle toimittamallaan YVA-lain 24 §:n mukaisella pyynnöllä 6.4.2022.

Arviointiselostuksen laatijoiden pätevyys

YVA-asetuksen 4 § edellyttää selvitystä arviointiselostuksen laatijoiden pätevydestä, koska arvioinnin tekijöiden pätevyys on lähtökohta merkittävien vaikutusten tunnistamiselle ja arviointiselostuksen laadulle. Arviointiselostuksen on laatinut hankkeesta vastaavan lukuun YVA-konsultti Ramboll Finland Oy. Arviointiselostuksessa on esitetty arviointiselostuksen laatimisesta ja arvioinnista vastaavat henkilöt ja heidän pätevyytensä. Hankkeesta vastaavalla on ollut käytettävissään riittävä asiantuntemus ympäristövaikutusten arvioinnin ja sen erillisselvitysten toteuttamiseen.

Yhteysviranomaisen pyysi YVA-lain 24§:n nojalla arviointiselostuksen täydennystä hankkeen jätehuoltoon liittyvien vaikutusten osalta. Arvioinnin täydennyksen osalta arvioinnin pätevyys jää epäselväksi. Vaikutusten arvioinnin on tehnyt henkilö, jolla on arviointiselostuksen esittelyn mukaan vasta muutaman vuoden kokemus erilaisista kemianteekniikan prosesseista, mutta arvioinnin tehneen henkilön kokemusta jätehuollon kysymyksistä YVA-hankkeissa ei ole tuotu esille.

YHTEYSVIRANOMAISEN PERUSTELTU PÄÄTELMÄ

Arviointiselostuksen, kuulemispalautteen ja oman tekemänsä tarkastuksen perustella yhteysviranomaisen esittää perusteltuna päätelmänään Suomen Teollisuuden Energiapalvelut – STEP Oy:n Harjavaltaan suunnittelema rinnakkaispolttolaitoshankkeesta ja sen merkittävistä vaikutuksista seuraavan:

Hankkeen merkittävien vaikutusten tunnistaminen ja merkittävyyden arviointi

Hankkeen arviointiohjelmavaiheessa on alustavasti tunnistettu hankkeen todennäköisesti merkittäviä vaikutusmekanismeja ja vaikutuskohteita molempien vaihtoehtojen VE0:n ja VE1:n osalta niin rakentamisaikana kuin hankkeen normaalin toiminnan aikana.

Seuraavassa on yhteenveto arviointiohjelmassa ja yhteysviranomaisen pohjalta laatimassa lausunnossa tekemä lisäys hankkeen todennäköisesti merkittävistä arvioitavista vaikutuksista. Lisäksi on esitetty lyhyt yhteenveto arviointiselostuksessa tai sen täydennyksessä esitetystä STEP Oy:n hankkeen vaikutusten merkittävyysarviosta.

- 1) *Ilmaan kohdistuvat päästöt: typenoksidi- ja rikkidioksidipäästöt, CCA-kyllästetystä puutavarasta johtuvat päästöt ilmaan ja polttotuotteena syntyvä tuhka.*

Arviointiselostuksessa ilmanlaatuun ja ilmastoon kohdistuvien vaikutusten vaikutuskohde todetaan herkkyydeltään vähäiseksi. VE0:lla ei todeta tuottavan muutosta ilmanlaadun nykytilaan ja VE1:n todetaan aiheuttavan pienen kielteisen vaikutuksen ilman laatuun.

- 2) *Liikenne: Polttoaineiden kuljetuksesta johtuva lisääntynyt liikenne alueella.*

Arviointiselostuksessa liikenteeseen kohdistuvien vaikutusten vaikutuskohde todetaan herkkyydeltään vähäiseksi. VE0:n ei todeta tuottavan muutosta liikennevaikutusten nykytilaan ja VE1:n todetaan aiheuttavan pienen kielteisen vaikutuksen liikennevaikutuksiin.

- 3) *Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset: Vaikutus läheiseen asuinalueeseen.*

Arviointiselostuksessa *ihmisten terveyteen kohdistuvien vaikutusten* vaikutuskohde todetaan herkkyydeltään kohtalaiseksi. VE0:n ei todeta tuottavan muutosta terveysvaikutusten nykytilaan ja VE1:n todetaan aiheuttavan pienen kielteisen vaikutuksen terveysvaikutuksiin.

Arviointiselostuksessa *ihmisten elinoloihin ja viihtyisyyteen kohdistuvien vaikutusten* vaikutuskohde todetaan herkkyydeltään vähäiseksi. VE0:n ei todeta tuottavan muutosta terveysvaikutusten nykytilaan ja VE1:n todetaan aiheuttavan keskisuuri kielteinen vaikutuksen alueen elinoloihin ja viihtyisyyteen.

STEP Oy:n hankkeen merkittävien arvioitavien vaikutusten joukkoon yhteysviranomaisen lisäsi arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa vaikutukset Järrilänvuoren I-luokan pohjavesialueeseen ja vaikutukset jätehuoltoon:

- 4) *Vaikutukset I-luokan pohjavesialueeseen.*

Yhteysviranomaisen perusteli lisäyksen: Hankealue sijoittuu Järrilänvuoren I-luokan pohjavesialueelle. Vaikka hanke sijoittuu varsinaisen pohjaveden muodostumisalueen ulkopuolelle, niin haitallisten vaikutusten tarkastelu pohjaveteen on tarpeen.

Arviointiselostuksessa I-luokan pohjavesialueeseen kohdistuvien vaikutusten vaikutuskohde todetaan herkkyydeltään vähäiseksi. VE0:n

tai VE1:n ei todeta tuottavan muutosta I-luokan pohjavesialueen nykytilaan.

- 5) *Jäteperäisen polttoaineen hankintaan, kuljetukseen, varastointiin ja käyttöön polttoaineena sekä poltosta muodostuvat päästöt ilmaan sekä tuhkan ja kuonan käsittelyyn liittyvät vaikutukset.*

Yhteysviranomaisen perusteli lisäyksen: Rinnakkaispolttolaitokselta edellytetään YVA-menettelyä YVA-lain liitteen 1 mukaisen hankeluettelon kohtien 11 a ja 11 b mukaan. Kyseisen kohdan mukaan YVA-menettelyä edellytetään STEP Oy:n rinnakkaispolttolaitoshankkeelta, koska laitoksella on tarkoitus käsitellä tai hyödyntää polttamalla vaarallisia jätteitä, ja käsitellä tai hyödyntää polttamalla tavanomaisia jätteitä vähintään 100 t/vrk.

Arviointiselostuksessa, eikä yhteysviranomaisen pyytämässä arviointiselostuksessa ole esitetty samanlaista vaikutusten arviointia jätehuoltoon kohdistuvien vaikutusten merkittävydestä kuin muiden vaikutuskohteiden vaikutusten osalta on tehty.

Arviointiselostuksessa on vaikutusten merkittävyttä arvioitaessa todettu melu- ja värinävaikutusten ja pintavesivaikutusten ja vaikutusten yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön osalta seuraava:

- 6) *Vaikutukset melu- ja värinätilanteeseen*

Arviointiselostuksessa vaikutusalue todetaan melun ja värinän kannalta herkkyydeltään vähäiseksi. Hankkeen rakentamisvaiheessa todetaan voivan aiheutua melua ja värinää, jolla on pieni kielteinen muutos suhteessa nykytilaan. Laitoksen toiminnan aikana ei todeta aiheutuvan melu- ja värinävaikutusten osalta muutosta nykytilaan.

- 7) *Vaikutukset pintavesiin*

Arviointiselostuksessa pintavedet on arvioitu vaikutuskohteena herkkyydeltään suureksi, mutta hankkeen vaihtoehtojen VE0 ja VE1 ei todeta tuottavan muutosta pintavesien nykytilaan.

- 8) *Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön*

Arviointiselostuksessa yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön kohdistuvien vaikutusten vaikutuskohde todetaan herkkyydeltään vähäiseksi. VE0:n toteutuksella ei todeta olevan vaikutuksia nykytilaan. VE1:n toteutuksella todetaan olevan suuri myönteinen vaikutus yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön.

Hankkeen merkittävien vaikutusten arviointi

Vaikutukset jätteisiin ja jätehuoltoon

Yhteysviranomaisen korosti arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossaan erilaisia STEP Oy:n laitoksella vastaanotettaviin ja siellä muodostuviin jätteisiin sekä yleiseen jätehuoltoon liittyvien vaikutusten arvioinnin tarvetta ja merkittävyyden pohdintaa.

STEP Oy:n arviointiselostuksen alussa on esitetty yleisluonteinen kuvaus hankkeen jäteperäisistä polttoaineista ja niiden saatavuudesta sekä muodostuvista jätteistä ja niiden käsittelystä. Varsinaista vaikutusten arviointia vastaanotettaviin tai toiminnassa muodostuviin jätteisiin tai hankkeen toteutumisen tai toteuttamatta jättämisen vaikutusta jätehuoltoon tai jätteiden käsittelyyn ja hyödyntämiseen liittyvien strategioiden tai ohjelmien tavoitteiden toteuttamiseen (esimerkiksi kiertotalouden tavoitteet) ei ole hankkeen vaikutusten arvioinnissa esitetty.

Hankeesta vastaava on esittänyt arviointiselostuksen täydennyksen yhteysviranomaisen YVA-lain 24 §:n mukaisen pyynnön johdosta. Arviointiselostuksen täydennyksessä on kuvattu yleisellä tasolla vastaanotettavaa jäteperäistä polttoainetta sekä polttoprosessia, muodostuvaa polttojätettä ja niiden vaikutuksia.

Puutteet jäteperäisen polttoaineen hankintaan ja Satakunnan jätehuoltoon liittyvien vaikutusten arvioinnin osalta

Arviointiselostuksen esittelytekstissä todetaan, että *toteutuessaan laitos edesauttaisi myös jäteperäisen polttoaineen hyödyntämistä Satakunnan alueella*. Lisäksi arviointiselostuksen täydennyksessä todetaan, että *vaihtoehdossa VE1 luodaan kuitenkin paikallinen ratkaisu hyötykäyttöön / kierrätykseen soveltumattomille jätėjakeille Satakunnan alueelle*.

Arviointiselostuksen täydennyksessä todetaan STEP Oy:n muodostavan lyhimmän kuljetusmatkan polttokelpoisen jätteen hyötykäyttöön kuljettamiselle Satakunnassa. Jäteperäisiä polttoaineita todetaan kuljetettavan täysperävaunurekalla STEP Oy:n hankealueelle seitsemän (7) kertaa vuorokaudessa. Yhden rekan kantavuus on noin 40 tonnia. Jätteenkuljetuksen ilmastovaikutuksia on arvioitu. Muulta osin vaikutuksia ympäristöön ei jäteperäisestä polttoaineesta esitetä muodostuvan, koska jätettä kuljetetaan suljetusti ja jätebunkkeria ei rakenneta STEP Oy:n alueelle. Yhteensä hankealueelle todetaan voitavan varastoida noin yhden vuorokauden polttamiseen tarvittava määrä jäteperäistä polttoainetta.

Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeen toiminta, arviointiselostuksen esittelyteksti ja täydennys huomioiden muodostuu kuva, että hankkeen tavoite on vastata erityisesti Satakunnan maakunnan tarpeeseen elinkeinoelämässä ja yhdyskunnissa muodostuvan polttokelpoisen jättemateriaalin polton osalta.

30.9.2022

Arviointiselostuksessa on esitetty yleisesti jäteperäisen polttoaineen saatavuutta Suomessa, mutta ei ole esitetty arviota siitä, minkä verran kyseisiä jätelajeita/jäteperäisiä polttoaineista on saatavissa Satakunnasta nyt tai hankkeen elinkaaren aikana.

STEP Oy:n rinnakkaispolttolaitos muodostaa Satakunnan alueelle uuden elinkeinotoiminnassa ja yhdyskunnissa muodostuvan polttokelpoisen jätteen hyödyntämiskohteen. Yhteysviranomaisen mielestä STEP Oy:n rinnakkaispolttolaitoksen toteutuminen vaikuttaa todennäköisesti merkittävästi Satakunnan alueen polttokelpoisen jätteen käsittely- ja hyödyntämiskapasiteettiin. STEP Oy:n vuosittain käyttämästä jäteperäisestä polttoaineesta SDR-, RDF- ja REF-jakeiden osuuden on ilmoitettu olevan noin 50 000–60 000 tonnia.

Hankkeen vaikutusten arvioinnissa olisikin tullut kuvata nykyistä Satakunnan alueen polttokelpoisten jätteiden määrää ja määrän todennäköistä kehitystä ottaen huomioon olemassa oleva jätteiden hyödyntämis- ja käsittelykapasiteetti sekä kiertotalouden tavoitteet ja niiden toteutuminen. Vaikutusten arvioinnin tavoite olisi ollut se, että saadaan kuva, miten STEP Oy:n rinnakkaispolttolaitos muuttaisi olemassa olevaa jätteenkäsittelyyn ja jätteiden hyödyntämiseen liittyvää kokonaisuutta.

Yhteysviranomaisen muistuttaa, että YVA-lain mukaisessa arviointimenettelyssä tarkoituksena on arvioida hankkeen välittömät ja välilliset merkittävät vaikutukset. Tätä YVA-lain vaatimusta STEP Oy:n jätteisiin liittyvien vaikutusten arvioinnissa ei ole yhteysviranomaisen mielestä ole riittävästi huomioitu.

Arviointiselostuksen täydennyksessä korostetaan, että jäteperäinen polttoaine on markkinaehtoisesti hankittavaa polttoainetta. STEP Oy:llä ei ole esitetyn mukaan mahdollisuutta vaikuttaa polttokelpoisen jätteen syntyyn ja polttoaineen tuottajien toimintaan, koska niiden toimintaan vaikuttavat erilliset ympäristöluvut. Tällä perusteella hankkeen vaikutuksia yleiseen jätehuoltoon tai jätteen materiaalikierrätystavoitteiden toteutumiseen ei ole arvioitu.

Yhteysviranomaisen toteaa, että yhdyskunnista ja elinkeinotoiminnasta kerätty lajiteltu tai lajittelematon polttokelpoinen jäte ei ole ympäristöhaitaton, markkinaehtoisesti ostettava tai myytävä tuote, vaan kyseisellä jätteellä on aina ympäristövaikutuksia ja se tulee aina käsitellä tai hyödyntää huolella ja jätteen hyödyntämiseen ja käsittelyyn liittyvät toiminnot tulee tehdä suunnitelmallisesti jätelain ja ympäristönsuojelulain sekä niiden nojalla annettujen alemman tasoisten säädösten ja ohjeisen mukaisesti. Erityisesti yhdyskuntajätteen sisältö voi vaihdella ja sen vuoksi jätteen käsittelyn ja hyödyntämisen vaikutusten arvioinnissa tulee arvioida hankkeen merkittävät vaikutukset. Hankkeesta vastaavan esittämä

markkinaehtoinen toiminta ei ole riittävä peruste jättää YVA-lain mukaisessa menettelyssä vaikutusten arviointia tekemättä.

YVA-laissa ei rajata vaikutusten arvioinnin tarvetta vain niihin suoriin vaikutuksiin ja vaikutuskohteisiin, joihin hankkeesta vastaava voi aktiivisella toiminnallaan vaikuttaa, vaan myös niihin epäsuoriin vaikutuksiin ja vaikutuskohteisiin, joihin hanke toteutuessaan vaikuttaa ja arvioinnissa tulee tuoda esiin, miten hanke vaikuttaa.

Jätelainsäädännön 8 § korostaa etusijajärjestystä jätteiden hyödyntämisessä ja käsittelyssä. Ensi sijassa lain mukaan tulee vähentää jätteen määrää ja haitallisuutta. Jos jätettä syntyy, on ensi sijassa valmistettava jätteen uudelleenkäyttöä tai kierrätettävä se. Jos kierrätys ei ole mahdollista, jätteen haltijan tulee hyödyntää se muulla tavoin, mukaan lukien energiana hyödyntäminen. Jos hyödyntäminen ei ole mahdollista, jäte on loppukäsiteltävä. Yhteysviranomaisen korostaa, että jätelain tavoitteet on otettava huomioon hankkeen suunnittelussa.

Arviointiselostuksen täydennyksessä on esitetty elinkeinotoiminnassa syntyvän jätteen sisältävän runsaasti muovia ja kartonkia. Näin asia lienee myös yhdyskuntajätteen osalta. Jätejakeiden materiaalin kierrätyksen tehostuminen todennäköisesti johtaa jäteperäisen polttoaineen määrän vähenemiseen. Tätä olisi ollut tarpeen arvioida enemmän ja arviointi olisi pitänyt ulottaa rinnakkaispolttolaitoshankkeen koko elinkaaren ajalle. Lisäksi olisi tullut selvittää, mitä polttoaineita rinnakkaispolttolaitoksessa käytetään, mikäli jäteperäistä polttoainetta ei ole riittävästi.

Yhteysviranomaisen katsoo, että STEP Oy:n Harjavaltaan rinnakkaispolttolaitoshanke voi olla Suurteollisuuspuiston lisähöyryn tarpeen kannalta tarpeellinen ja perusteltu. On myös tiedossa, että Satakunnan alueella syntyvää polttokelpoista jätettä kuljetetaan tällä hetkellä poltettavaksi muualle. Rinnakkaispolttolaitoksen toteutuessa voidaan polttokelpoinen jäte hyödyntää polttamalla se sen sijaan, että kyseisiä jätejakeita sijoitettaisiin kaatopaikalle tai kuljetettaisiin Satakunnasta kauemmaksi, jolloin poltosta aiheutuvien vaikutusten lisäksi vaikutuksia syntyisi myös kuljetuksista. Yhteysviranomaisen mielestä vaikutusten arviointi on STEP Oy:n rinnakkaispolttolaitoksen polttokelpoisen jätteen hankintaan liittyen jäänyt kuitenkin oleellisilta osin tekemättä.

Vastaanotettavan jäteperäisen polttoaineen laatu

Arviointiselostuksessa kuvataan, että STEP Oy:n vastaanottamat jäteperäiset polttoaineet varastoidaan tuottajien varastoissa. Vastaanotettava jäteperäinen polttoaine luokitellaan pääosin tavanomaiseksi jätteeksi, mutta osan ilmoitetaan olevan vaarallista jätettä. STEP Oy ilmoittaa voivansa ottaa vastaan kerrallaan noin vuorokauden polttoon riittävän jätemäärän kerrallaan. Hankkeesta vastaava on esittänyt

arviointiselostuksen täydennyksessä, että jäteperäisen polttoaineen tuottaja käytännössä vastaa polttoaineen laadusta. STEP Oy tarkkailee vastaanotettavan jätteen laatua silmämääräisesti ja poikkeamiin puututaan STEP Oy:n ohjeiden mukaisesti ja jäte toimitetaan tarvittaessa takaisin toimittajalle. Arviointiselostuksessa ei ole tarkempaa kuvausta STEP Oy:n ohjeistuksesta. Toisaalta kun STEP Oy:llä ei ole jätteiden varastointitilaa, niin jää epäselväksi, miten jäte-erien laadun varmistus ja mahdollisten poikkeavien jäte-erien takaisin toimittaminen tosiasiasa toteutetaan.

Arviointiselostuksessa ja sen täydennyksessä kuvataan, että vastaanotettava polttokelpoinen jäte kulkee jätteen tuottajalta kuljetuksen ja laitoksella vastaanoton ja polttoon ohjauksen ajan ikään kuin ”kuplassa”, joten jätteen kuljetuksesta tai vastaanotosta ei arvioida aiheutuvan missään vaiheessa haitallisia ympäristövaikutuksia. Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan esitetty toiminta vaikuttaa hyvältä, mutta se edellyttää, että kaikki toimii aina suunnitellusti. Suunnitelmaan liittyviä inhimillisiä ja toiminnallisia riskejä olisi ollut tarpeen huomioida enemmän.

STEP Oy:n rinnakkaispolttolaitokselle ei ole suunniteltu erillisiä jätevarastoja. Laitoksen ilmoitetaan kuitenkin hyödyntävän sekä tavanomaista että vaarallista jätettä. Arviointiselostuksessa ei ole esitystä siitä, miten varmistutaan, ettei samanaikaisesti tule tai oteta polttoon luokitukseltaan erilaisia jäte-eriä. Mikäli näin tapahtuisi, kyseessä olisi jätelain 17 §:n vastainen vaarallisten jätteiden sekoittamiskiellon rikkominen.

Hankkeessa muodostuva polttojäte ja niiden varastointi ja toimittaminen käsiteltäväksi

Jätteen polttamisesta muodostuu pohjatuhkaa ja kuonaa, kattilatuhkaa, puolikuivan savukaasun puhdistusmenetelmän lopputuotetta. Pohjatuhkaa / kuonaa ja kattilatuhkaa arvioidaan syntyvän 1 100–7 700 t/a ja savukaasun puhdistuksen lopputuotetta eli lentotuhkaa 3 300–9 900 t/a. Muodostuvan tuhkan ja kuonan määrän vaihtelun on esitetty olevan suurta.

Pohjatuhkan määrään ja laatuun vaikuttaa esityksen mukaan jätelaji. Jätteen polttoaineen todetaan voivan olevan sekä tavanomaista jätettä sisältävää jätettä että vaarallista jätettä sisältävää jätettä. Tavanomaisen jätteenkin todetaan voivan sisältää erilaisia haitallisia aineita mm. klooria, rikkiä, alumiinia ja raskasmetalleja. Lisäksi mm. auto fluffin osuuden todetaan lisäävän tuhkan ja kuonan määrää ja toisaalta vaihtoehtoisilla polttotekniikoilla (arina- ja kiertoleijupoltt) on erilaisia vaikutuksia muodostuvan pohjatuhkan ja kuonan sekä ilmapäästöjen suodatuksessa syntyvän lentotuhkan määrään.

Yhteysviranomaisen katsoo, että eri luokituksen mukaisten jätteiden erillään pitäminen ennen polttoa on tärkeää myös siksi, että mikäli tavanomaisen ja vaarallisen polttokelpoisen jätteen sekoittuminen tapahtuu

ja jätteet poltetaan yhtä aikaa, niin samaan kuona-/ pohjatuhkaeraan sekoittuu sekä tavanomaisen että vaarallisen jätteen polton tuhkaa. Tällöin koko pohjatuhkaerästä todennäköisesti muodostuu luokituksestaan vaarallista jätettä.

Polttotekniikan vaikutuksia muodostuvan tuhkan määrään ja laatuun on yleisesti arvioitu arviointiselostuksessa ja sen täydennyksessä. Arviointiselostuksen täydennyksessä pohjakuonan on esitetty olevan pääsääntöisesti luokituksestaan tavanomaista jätettä, mutta asiaa ei ole tarkemmin arvioitu. Arviointiselostuksessa ei ole myöskään pohdittu tarkemmin sitä, miten rinnakkaispolttolaitoksella varastoidaan erilaisia muodostuvia pohjatuhkia, kuonia tai lentotuhkia. Luokituksestaan erilaisilla tuhkillä tulee olla erilaiset varastot, koska tuhkia ja kuonia joudutaan varastoimaan laitosalueella ainakin siihen saakka, kunnes tuhkan/kuonan laatu on laboratoriossa riittävästi selvitetty ja hyväksyttävästä jätteen käsittelymenetelmästä on varmistuttu.

Arviointiselostuksen sivulla 23 todetaan ”*Poltoista muodostuneet jätemateriaalit toimitetaan käsittelyluvat omaavaan paikkaan. Tässä ympäristövaikutusten arvioinnissa ei arvioida näiden jätemateriaalien käsittelystä tai hyötykäytöstä aiheutuvia vaikutuksia, koska niitä koskevat erilliset luvat*”. Arviointiselostuksen täydennyksessä on tuhkien ja kuonien käsittelyä avattu enemmän, mutta myös tuhkien ja kuonien tarkempaa vaikutusten arvioinnin tekemättömyyttä perustellaan sillä, että kyse on markkinaehtoisesta toiminnasta, jonka vaikutusten arviointi ei kuulu STEP Oy:lle.

Yhteysviranomaisen mielestä tuhkien ja kuonien osalta on kyseessä STEP Oy:n tuottama jäte ja sen vaikutusten arviointi on jätteen tuottajan vastuulla, eikä ole perusteltua jättää YVA-lain mukaista vaikutusten arviointia tekemättä markkinaehtoisuuteen perustuen.

Vaikutukset ilmaan ja ilmanlaatuun

STEP Oy on esittänyt arviointiselostuksessa, että jätteenpoltossa noudatetaan ympäristönsuojelulain ja Valtioneuvoston asetusta jätteenpolttamisesta (151/2013) ja suunnittelussa tavoitellaan niiden asettamia vaatimuksia polttotekniikalle. Valittava kattilatyyppe on kiinteän polttoaineen polttoon soveltuva, mutta hankkeesta vastaava ei ole arviointiselostusvaiheessa vielä ilmoittanut, onko laitoksella valittava polttotekniikka arinapolttoon vai kiertoleijupolttoon perustuva kattila. Savukaasut on esitetty suodatettavan puolikuivalla menetelmällä (letkusuodattimella).

STEP Oy:n vaikutusten arvioinnin yhteydessä on tehty leviämismallinnus rinnakkaispolttolaitoksen ilmaan johdettavista päästöistä ja päästöjen leviämisen vaikutuksesta Suurteollisuuspuiston lähialueen ilmanlaatuun. Mallinnuksen lähtötietoina on käytetty ilmaan johdettavina päästötietoina

rinnakkaispolttolaitoksen päästöraja-arvoja (mg/s) ja niiden pohjalta laskettuja kokonaisvuosipäästöjä.

Päästötietojen pohjalta tehdyllä leviämismallinnuksella on saatu tuloksia hiukkas- (TPS), typpidioksidi- (NO_2) ja rikkidioksidipäästöjen (SO_2) leviämisestä ja tuloksia on verrattu valtioneuvoston päätöksen (480/1996) mukaisiin tunti-, vuorokausi- ja vuosiohjearvoihin (ug/m^3). Lisäksi päästöjä on verrattu ilmanlaatuasetuksen (79/2017) mukaisiin typpidioksidi- (NO_2), rikkidioksidi (SO_2), hengitettävien hiukkasten (PM_{10}) ja pienhiukkasten ($\text{PM}_{2,5}$) tunti-, vuorokausi- ja vuosipitoisuuksien (ug/m^3) raja-arvoihin. Arviointiselostuksen liitteenä on päästöjen leviämiskartat.

Esitettyjen tulosten perusteella STEP Oy:n rinnakkaispolttolaitoksen ilmaan johdettavien päästöjen pitoisuudet olivat varsin pieniä.

Leviämislaskennoissa käytetyistä ilmansaasteista PM_{10} -, NO_2 - ja SO_2 -pitoisuudet olivat kaikki alle tavoitteen eli alle 20 % ohjearpitoisuuksista: PM_{10} 0,4 %, SO_2 2,1 % ja NO_2 4,9 % päästöjen ohjearvoista.

Yhteysviranomaisen mielestä esitetty selvitys kuvaa hyvin rinnakkaispolttolaitoksen normaalitoiminnassa ilmaan johdettavia päästöjä ja niiden vaikutuksista. Harjavallan Suurteollisuuspuistossa toimii kuitenkin jo ennestään runsaasti erilaista raskasta teollisuutta, jolla on vaikutuksia ilmanlaatuun. Suurteollisuuspuiston lähelle on sijoittunut runsaasti asemakaavan mukaista asetusta. Suurteollisuuspuiston lähialueen ilmanlaatu ei ole ollut kaikilta osin ja jatkuvasti hyvän ilmanlaadun kriteerien mukaista. Alueen arseeni- ja nikkeli- pitoisuudet ovat ilmanlaadun seurantamittausten mukaan ylittäneet ajoittain hyvän ilmanlaadun kriteerit. Jäteperäisen polttoaineen on todettu voivan sisältää mm. rikkiä, klooria, alumiinia ja raskasmetalleja. Ne voivat aiheuttaa paitsi polttokattilan korroosiota mutta myös lisätä poltettavan jätteen haitallisia päästöjä.

Vaikka STEP Oy:n omasta toiminnasta aiheutuvat päästöt ovat arviointiselostuksen leviämismallinnuksen perusteella pienet, niin esitetty arviointi ei kuvaa kaikilta osin riittävästi hankkeen ilmaan johdettavien päästöjen vaikutuksia ottaen huomioon yhteisvaikutukset Harjavallan Suurteollisuuspuiston muiden toimijoiden kanssa. Arviointiselostuksen liitteessä II esitetyt mallinnustulokset kuvaavat esityksen mukaan pelkästään rinnakkaispolttokattilan päästöjen määrää ja leviämistä.

Yhteysviranomaisen mielestä hankkeen jatkosuunnittelussa tulee ottaa huomioon se että, kun hanketta suunnitellaan alueelle, jossa tietyn merkittävän ympäristökriteerin raja-arvo (tässä tapauksessa ilmanlaadun kriteerit) on jo nykytilassa lähellä ylittyä, niin tulee aina ottaa huomioon alueen herkkyys ja sietokyky (tässä tapauksessa asutuksen läheisyys) harkittaessa mahdollisuutta päästöjen pienellekin lisäämiselle. Hankkeen toteutuessa tulee pohtia huolellisesti haitallisten vaikutusten vähentämiskeinoja. Tavoitteena STEP Oy:n hankkeen jatkosuunnittelussa

tuleekin olla, että uutta toimintaa suunniteltaessa se tulee toteuttaa BAT-tekniikkaa hyödyntämällä ja siten, ettei alueen ilmanlaatu heikkene.

Yhteysviranomaisen kiinnittää huomiota myös siihen, että suunnitellun rinnakkaispolttokattilan toimintaan, kuten kaikkiin teollisuuden kattiloihin liittyy myös erilaisia epävarmuustekijöitä sekä onnettomuus- ja poikkeustilanteita ja niillä voi olla erilaisia, vaikkakin usein lyhytaikaisia haitallisia vaikutuksia ilmaan johdettavien päästöjen määrään ja laatuun.

Arviointiselostuksessa on lyhyesti kuvattu tunnistettuja onnettomuus- ja poikkeustilanteita. Niistä suoraan kattilaan ja poikkeaviin ilmapäästöihin voivat vaikuttaa mm. rinnakkaispolttolaitoksen käynnistys- ja alasajo, savukaasunpuhdistuksen häiriöt, tulipalot, räjähdykset ja kemikaalivuodot. Yhteysviranomaisen katsoo, että poikkeus- ja onnettomuustilanteiden todennäköisyys tulee suunnittelullisesti pitää pienenä ja erilaisiin häiriötilanteisiin ja niissä syntyvien päästöjen hallintaa tulee kiinnittää huomiota.

Mahdolliset hajuvaikutukset

Arviointiselostuksessa ei ole pohdittu hankkeen mahdollisia vaikutuksia muodostuvien hajuhaittojen osalta. Mahdolliset hajuhaitat ovat tarpeen arvioida ennen hankkeen toteuttamista.

Meluvaikutukset

Arviointiselostuksessa on esitetty tulokset STEP Oy:n rinnakkaispolttolaitoksen aiheuttamasta melusta hankkeen rakentamisaikana ja laitoksen toiminta-aikana. Hankealueen melutilanteen nykytilaselvityksenä on käytetty Promethor Oy:n 2016 laatimaa Harjavallan Suurteollisuuspuiston melumallinnusta. Melumallinnuksen mukaan Suurteollisuuspuiston ympäristössä melutasot ovat samaa tasoa yöllä ja päivällä. Yhteysviranomaisen mielestä tilanne on tyypillistä teollisuusalueilla, joissa toiminta jatkuu samankaltaisena ympäri vuorokauden.

Vanhoilla teollisuusalueilla uutta toimintaa suunniteltaessa onkin keskeistä huomioida se, alittuuko lähimpien asuinrakennusten kohdalla Valtioneuvoston päätöksen 993/92 yöajan meluohjearvo $L_{Aeq}50$ dB. Promethor Oy:n meluselvityksen perusteella STEP Oy:n hankealueesta pohjois-koilliseen sijaitsevan Torttilan asuinalueella yöajan (22–7) melutasot vaihtelevat 45 dB – 50 dB välillä. Esitetyssä meluselvityksessä ei ole mukana STEP Oy:n hankealueesta pohjois-luoteeseen sijaitsevaa rakenteilla oleva BASF Oy:n laitosta ja sen tulevia melupäästöjä. Taulukon 16–1 mukaan Suurteollisuuspuiston aiheuttama nykyinen melu L_{Aeq} on yöaikaan tasolla 50 dB STEP Oy:tä lähimpänä olevan asuinrakennuksen piha-alueella. Suunnitteilla olevien hankkeiden ja myös STEP Oy:n

hankkeen toteutuessa melutasoksi L_{Aeq} Suurteollisuuspuiston alueella arvioidaan 51 dB, josta STEP Oy:n osuus olisi 0,5 dB.

Vaikutusten arvioinnissa melun vaikutusalueen (Torttilan asuinalue) herkkyys on todettu kohtalaiseksi. Tämä arvio asuinalueen meluherkkyydestä on todennäköisesti oikea. STEP Oy:n laitoksen käyttöönoton todetaan arvioinnin päätuloksissa sivulla 92 lisäävän alueen kokonaisuutena noin 1,5 dB. Esitetty tulos on erilainen kuin arviointiselostuksen taulukossa 16–1. Sitä, mihin tätä lisäystä on verrattu, ei ole kerrottu. Epävarmuustarkastelussa todetaan, että meluarvio perustuu vastaavan kokoluokan biovoimalaitoksen mittaustuloksiin ja niiden pohjalta yksinkertaistettuun melulaskelmaan. Laskelman epävarmuuden suuruus arvioidaan olevan 3 dB. STEP Oy:n rinnakkaispolttolaitoksen aiheuttama melutason lisäys todetaan vaikutusten merkittävyyttä kuvaavassa taulukossa kuitenkin olevan merkityksetön.

STEP Oy:n kattilalaitos toimii ympärivuorokauden ja sen tuottama melu on varsin tasaista ympäri vuorokauden. Keskeistä onkin huomioida yöajan melun ohjearvojen toteutuminen.

Yhteysviranomaisen näkee tärkeänä hankkeen jatkosuunnittelussa, että yöajan melutaso hankealuetta lähimpänä sijaitsevien asuinrakennusten piha-alueella todennäköisesti jo nyt ylittää valtioneuvoston päätöksen (993/92) mukaisen yöajan meluohjearvon eli L_{Aeq} 50 dB. Kaiken sellaisen toiminnan lisääminen, joista voi aiheutua melulle herkkien alueiden melutason lisääntymistä, tulisi tehdä tarkalla suunnittelulla. STEP Oy:n hankkeessa edellyttämien laitteistojen meluntorjunnan suunnittelun tavoitteena tulee olla se, että Suurteollisuuspuiston lähialueen asutuksen melutaso ei STEP Oy:n hankkeen toteuttamisen myötä lisäännä, vaan asuinalueilla alitetaan valtioneuvoston päätöksen mukaiset meluohjearvot jatkossakin.

Kattilalaitoksen toimintaan liittyy erilaisia meluntorjunnan kannalta hankalasti hoidettavia asioita. Kattilalaitosten melussa yksi vaikeimmin hallittavissa olevia asioita on puhaltimien aiheuttama hyvin suuntautuva melu. Jatkosuunnittelussa on tärkeää huomioida, ettei puhaltimia asenneta siten, ettei niistä aiheutuva melu lisää asuinrakennuksiin kohdistuvaa melua.

Rakentamisaikaisen melun todetaan arviointiselostuksessa aiheuttavan varsinaista toimintaa merkittävämmän meluvaikutuksen eli pienen kielteisen vaikutuksen. Rakentamisaikainen melu sisältää monenlaisia melua aiheuttavia toimintoja ja meluntorjunta on usein vaikeammin toteutettavaa kuin toiminnan aikainen melu. Rakentamisen aikana voikin olla tarpeen hallinnoida tilapäistä erityistä häiritsevää melua ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaisella meluilmoituksella.

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

Harjavallan Suurteollisuuspuistossa toimii erilaista suurteollisuutta. Teollisuusalueen ympärille on sijoittunut runsaasti asutusta mm. asuinalueet Kaleva, Kuparinkylä ja Torttila. Läheiset asuinalueet ovat asemakaavalla osoitettuja alueita. Asemakaavojen yleisenä tavoitteena on taata alueelle terveellinen, turvallinen ja viihtyisä asuinympäristö.

STEP Oy:n arviointimenettelyn yhteydessä on tehty ihmisiin kohdistuva vaikutusten arviointi ja se sisältää myös asukkaille suunnatun kyselytutkimuksen.

Ihmiset on arviointiselostuksessa vaikutuskohteena arvioitu herkkyydeltään vähäisiksi ja toteuttamisvaihtoehdon aiheuttama vaikutuksen muutoksen suuruus kohteeseen on arvioitupieneksi kielteiseksi.

Yhteysviranomainen ei voi yhtyä arviointiselostuksen esitykseen, että alue on elinolojen ja viihtyisyyden näkökulmasta vaikutuskohteena herkkyydeltään vähäinen ja yhteysviranomainen huomauttaa, että sama vaikutuskohde (lähialueen ihmiset) on hankkeen meluvaikutusten osalta todettu herkkyydeltään kohtalaiseksi. Arviointiselostuksessa alueen herkkyydestä tehtyä arviota on perusteltu sivulla 126 seuraavasti: *Hanke sijoittuu Suurteollisuuspuiston välittömään läheisyyteen, joten alueella on jo nykyisin ympäristöhäiriötä aiheuttavia toimintoja.* Esityksessä on jäänyt huomiotta, että lähialueen asuinalueet ovat myös asemakaavan mukaisia ja sen perusteella asuinviihtyvyys tulisi olla asuinalueilla taattu. Lisäksi ilmanlaatua tai ympäristön melutasoja koskevat ohjearvot ja raja-arvot lähtevät siitä, että jos asetetut kriteerit ylittyvät, niin silloin lisäpäästöjen tai lisäkuormituksen salliminen ei lähtökohtaisesti ole mahdollista tai hankesuunnittelu edellyttää erityistä tarkkuutta ja huolellisuutta, jottei asetetut ohje- ja raja-arvot ylity. Yhteysviranomainen näkee Harjavallan Suurteollisuuspuiston lähialueen asutuksen vaikutuskohteena herkempänä kuin arviointiselostuksessa esitetty vähäinen herkkyys.

Suurteollisuuspuiston lähimmät asuinalueet ovat jo nyt monin tavoin läheisen teollisuusalueen toimintojen kuormittamia. STEP Oy:n rinnakkaispolttohankkeen toteutuksessa ja toiminnan erilaisia ihmisiin kohdistuvien vaikutusten hyväksyttävyyttä arvioitaessa tulee huomioida myös muiden Suurteollisuuspuiston toimintojen aiheuttamat kuormitukset ja niiden yhteisvaikutus lähialueella asuviin ihmisiin. Tällaisina yhteysviranomainen näkee mm. ilmanlaadun, melun, pohjavesivaikutukset, liikenteen vaikutukset ja sosiaaliset vaikutukset. Lähtökohta STEP Oy:n ympäristöluvakäsittelyissä tulee yhteysviranomaisen mielestä olla se, ettei herkkien asumiseen tarkoitettujen kohteiden kuormitus lisäänty entisestään ja tavoitteena tulee

olla, että asuinalueiden viihtyisyys ja terveellisyys paranee päästöjen vähentyessä.

Vaikutukset pohjaveteen

Arviointiselostuksessa on kuvattu, että suunniteltu rinnakkaispolttolaitos sijoittuu Järilänvuoren tärkeän I-luokan pohjavesialueelle, mutta se ei sijoitu varsinaiselle pohjaveden muodostumisalueelle. Arviointiselostuksen kartan (Kuva 7–1) perusteella varsinaiselle pohjaveden muodostumisalueelle on hankealueen rajalta matkaa vajaa 100 metriä. Pohjavesi on noin 15–20 metriä syvällä maanpinnasta.

Arviointiselostuksessa on kuvattu Järilänvuoren I-luokan pohjavesialueen nykytilaa ja pohjaveden kemiallinen tila todetaan olevan raskasmetallien vuoksi huono. Pohjaveden pilaantuminen on tapahtunut Suurteollisuuspuiston aiemmasta toiminnasta johtuen.

Arvioinnissa orsiveden pinnan todettiin olevan 0,5–1,3 m syvyydellä ja se virtaa hankealueelta lounaaseen. Arviointiselostusta varten tehdyssä orsivesiselvityksessä analysoitiin valtioneuvoston asetuksen (341/2009) liitteen 7 mukaiset laatu normit kadmium, koboltti, nikkeli ja sinkki. Tulosten mukaan laatu normit ylittyivät kaikissa kolmessa orsivesiputkessa sekä kupari kahdessa orsivesiputkessa. Öljyhilivedyt jäivät alle määritysrajan.

Hankkeen vaikutusten todetaan kohdentuvan pääasiassa orsivesikerrokseen. Pohjaveden heikentymisen todetaan olevan mahdollista, mikäli laadultaan heikentynyt orsivesi kulkeutuu pohjaveteen. Pohjaveden pilaantumisen todennäköisyyttä pidetään tältä osin maaperän paksun savikerroksen vuoksi pienenä.

Vaikutusten merkittävyyttä kuvaavassa arviointitaulukossa Järilänvuoren I-luokan pohjavesialueen herkkyys arvioidaan vähäiseksi. Hankkeen aiheuttamalla vaikutusten muutoksella ei todeta olevan vaikutusta.

Yhteysviranomaisen katsoo, että huolimatta Järilänvuoren I-luokan pohjavesialueen kemiallisesti heikentyneestä tilasta, ympäristönsuojelulain mukainen ehdoton pohjaveden pilaamiskielto koskee myös sitä ja I-luokan pohjavesialueella tulee aina toimia varovaisuusperiaatteen mukaisesti. Vesiputedirektiivin nojalla (VPD) Järilänvuoren I-luokan pohjaveden tilan tavoite on hyvä pohjaveden kemiallinen tila vuonna 2027.

Maankaivutöitä ei esitetä ulotettavan vettä heikosti johtavien savi- ja silttikerrosten alapuolelle. Arviointiselostus ei kuitenkaan kuvaa sitä, millä tavoin rinnakkaispolttolaitoksen valittu rakentamistapa suojelee pohjavettä tai miten syvälle rakentamisessa käytettävät paalut lyödään orsivesi- ja pohjavesikerroksen välissä olevaan savikerrokseen. Voiko tästä aiheutua riski pohjavedelle? Hankkeen rakentamista ja käyttöä koskevassa jatkosuunnittelussa ja lupavaiheessa tulee kiinnittää erityistä huomiota hankealueen maaperän ja pohjavesialueen suojelemiseen.

Esitetyn hankesuunnittelun ja vaikutusten arvioinnin perusteella ei voida tässä vaiheessa poissulkea mahdollisuutta, että hankkeen rakentamis- tai käyttöaikana tapahtuu maaperän tai orsivesikerroksen pilaantumista ja niiden johdosta pohjavesialueen tilan heikkenemistä. Yhteysviranomaisen ei voi siten yhtyä esitettyyn arvioon, että Järrilänvuoren I-luokan pohjavesialue on vaikutuskohteena herkkyydeltään vähäinen, vaan pitää vaikutuskohdetta herkkyydeltään selvästi merkittävämpänä.

Yhteysviranomaisen on arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa lisäksi korostanut, että poikkeus- ja onnettomuustilanteet tulee arvioida.

Pohjavesivaikutusten osalta todetaan, että ainoastaan onnettomuus- tai poikkeustilanteessa tapahtuva kemikaalipäästö voi aiheuttaa orsi- tai pohjaveden pilaantumisen. Poikkeustilanteisiin todetaan varauduttavan rakenteellisilla ja teknisillä riskienhallintatoimenpiteillä kuten alueen päällästäminen ja hulevesien johtaminen keräysaltaisiin.

Arviointiselostuksessa esitetään yleisluonteisesti, millaisia mahdolliset onnettomuus- ja poikkeustilanteet voisivat olla. Toisaalta todetaan, että kemikaalit varastoidaan ja käsitellään lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Vuosittain laitoksella käytettävistä kemikaaleista on yleisluonteinen selvitys arviointiselostuksen sivulla 24. Vuositasolla kalkkiyhdisteitä, ammoniakkia tai ureaa, aktiivihiltä ja kevyttä polttoöljyä todetaan käytettävän 2 200 tonnia. Selvitystä yhtä aikaa varastoitavien nestemäisten kemikaalien määrästä ei ole esitetty. Arvioinnissa ei ole myöskään selvitystä siitä, mitä ja millaisia mahdollisia vaikutuksia polttoon vastaanotettavilla jätteillä tai polttojätteellä eli tuhalla ja kuonalla tai hulevesillä voi pohjaveteen olla. Erilaisia onnettomuus- ja poikkeustilanteita on arviointiselostuksessa tunnistettu, mutta niihin varautuminen edellyttää tarkempaa suunnittelua.

Yhteysviranomaisen muistuttaa, että kyse on teollisesta toiminnasta, jota suunnitellaan I-luokan pohjavesialueelle. Alueella on voimassa kaikki samat lainsäädännön vaatimukset kuin täysin puhtaalla I-luokan pohjavesialueella. Arviointiselostuksessa esitetyn pohjalta riski pohjaveden pilaantumisen poikkeus- ja onnettomuustilanteessa on mahdollinen ja hankkeen aiheuttama mahdollinen pohjaveden pilaantumisen riski on yksi hankkeen merkittävistä haitallisista ympäristövaikutuksista.

Hankkeen toteuttamiskelpoisuus ja jatkosuunnittelussa huomioitavat seikat

STEP Oy:n rinnakkaispolttolaitoshanketta suunnitellaan Harjavallan Suurteollisuuspuiston läheisyyteen. Yhteysviranomaisen katsoo, että hankkeen tarve ja toiminta suhteessa alueella jo toimiviin teollisiin toimintoihin selviää arviointiselostuksessa.

Arviointiselostus on laadittu ottaen huomioon hankkeen arviointiohjelma sekä yhteysviranomaisen siitä antama lausunto ja YVA-lain 24 §:n mukainen täydennyspyyntö. Arviointiselostuksessa ja sen täydennyksessä

esitetyissä vaikutusten arvioinnissa on puutteita. Yhteysviranomaisen jatkosuunnittelussa huomioitavia hankkeen vaikutusten selvittämistä koskevia täydennystarpeita on käsitelty yhteysviranomaisen perustellussa päätelmässä. Yhteysviranomaisen mielestä arviointiselostuksen, sitä koskevan täydennyksen ja yhteysviranomaisen laatiman perustellun päätelmän perusteella on mahdollista muodostaa riittävä kokonaiskuva hankkeesta ja sen keskeisistä ympäristövaikutuksista.

Yleisön osallistuminen on, arviointiselostuksen kuulutusajankautana vallitseva yleinen koronaepidemiasta johtuva poikkeustilanne huomioiden, järjestetty riittävän laajasti.

Seurantaohjelma

Arviointiselostuksessa on alustava esimerkinomainen ehdotus mahdollisista merkittäviin ympäristövaikutuksiin liittyvästä seurantaohjelmasta. Ehdotus sisältää ilmapäästöjen, pinta- ja pohjavesiin vaikuttavien päästöjen sekä melutilanteen seurannan.

Rinnakkaispolttolaitokselle tulee hakea ympäristölupa, joten päästötarkkailuvelvoite esitetään toteutettavan ympäristöluvan lupamääräyksissä. Yhteysviranomaisen toteaa esitetyt hankkeen vaikutusten seurannat tarpeellisiksi ja korostaa yhteisvaikutusten seurannan tärkeyttä Harjavallan Suurteollisuuspuiston lähiympäristössä yhdessä muiden alueen teollisten toimijoiden sekä suhteessa hankkeen eteläpuolella kulkevan radan ja valtatie 2:n kanssa erilaisten ympäristövaikutusten ja vaikutuskohteiden osalta.

HANKKEEN JATKOKÄSITTELYSSÄ HUOMIOITAVAA

Hanketta koskevaan lupahakemukseen on liitettävä arviointiselostus, sen YVA-lain 24§:n nojalla edellytetty täydentämisosa ja tämä yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä. Lupaviranomaisen on varmistettava, että perusteltu päätelmä on ajan tasalla lupa-asiaa ratkaistaessa. Hankkeesta vastaava voi tarvittaessa pyytää ennen lupa-asian vireille tuloa yhteysviranomaista esittämään näkemyksensä perustellun päätelmän ajantasaisuudesta. Ajantasaistamisen tarvetta voidaan joutua tarkastelemaan esimerkiksi, jos hanke on muuttunut tai arvioinnista on kulunut pitkä aika.

Lupaviranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen eikä tehdä muuta siihen rinnastettavaa päätöstä ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja perustellun päätelmän. Lupapäätökseen on sisällytettävä perusteltu päätelmä, ja siinä on asianmukaisesti otettava huomioon arviointiselostusta koskevien kuulemisten tulokset. Päätöksestä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja perusteltu on otettu huomioon.

Lupia ja päätöksiä koskevissa laeissa on lisäksi tarkemmat säännökset arvioinnin huomioon ottamisesta.

Yhteysviranomainen on tuonut perustellussa päätelmässä esille, että monet STEP Oy:n hankkeen todennäköiset vaikutukset, jotka kohdentuvat Satakunnan jätehuoltoon, jätteiden käsittelyyn laitosalueella, Suurteollisuuspuiston lähialueen ilmanlaatuun ja melutasoon sekä Järrilänvuoren I-luokan pohjavesialueeseen, edellyttävät tarkempia selvityksiä jatkosuunnittelun ja hankkeen edellyttämien lupamenettelyjen aikana. Näissä menettelyissä otetaan kantaa siihen, miten hanke voidaan toteuttaa lakien vaatimusten mukaisesti.

PERUSTELLUN PÄÄTELMÄN TOIMITTAMINEN JA SIITÄ TIEDOTTAMINEN

Yhteysviranomainen toimittaa perustellun päätelmänsä sekä kopiot arviointiselostuksesta ja sen täydennyksestä saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle.

Perusteltu päätelmä toimitetaan tiedoksi hanketta käsitteleville viranomaisille, vaikutusalueen kunnille, maakuntien liitoille ja muille asianosaisille viranomaisille.

Perusteltu päätelmä sekä saadut lausunnot ja mielipiteet ovat nähtävillä ympäristöhallinnon verkkosivuilla osoitteessa:
www.ymparisto.fi/stepoyharjavaltaYVA sekä viranomaisen verkkosivuilla 30 päivän ajan osoitteessa www.ely-keskus.fi/kuulutukset/varsinais-suomi.

SUORITEMAKSU, SEN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA OIKAISUMAHDOLLISUUS

Suoritemaksu on 16 000 euroa.

Yhteysviranomaisen perustellusta päätelmästä perittävä maksu on määritetty vaativan hankkeen mukaisesti (24–32 henkilötyöpäivää). Maksu määräytyy ELY-keskusten maksuista annetun asetuksen perusteella.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että perustellusta päätelmästä perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ELY-keskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän perustellun päätelmän antamispäivästä.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 19 ja 23 §
Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 4 §

30.9.2022

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Valtioneuvoston asetus (1259/2021) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullista suoritteista vuonna 2022 §.

Jakelu

Harjavallan kaupunki
Nakkilan kunta
Satakuntaliitto
Satakunnan museo
Satakunnan pelastuslaitos
Etelä-Suomen aluehallintovirasto, ympäristöluvut
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Liitteet

Liite 1

Maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus

Liite 2

Arviointiselostusvaiheen lausunnot ja mielipiteet, jotka julkaistaan erillisessä tiedostossa osoitteessa www.ymparisto.fi/stepoyharjavaltaYVA.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt johtava asiantuntija Asta Asikainen ja ratkaissut yksikönpäällikkö Anu Lillunen.

Liite 1. MAKSUA KOSKEVA OIKAISUVAATIMUSOSOITUS

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollisella, joka katsoo, että maksun määräytymisessä on tapahtunut virhe, on oikeus vaatia siihen oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskus). Oikaisuvaatimus on toimitettava ELY-keskukselle kuuden (6) kuuden kuukauden kuluttua maksun määräämisestä. Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava oikaisua vaativan nimi, asuinpaikka ja postiosoite, vaatimus maksun muuttamiseksi sekä oikaisuvaatimuksen perustelut.

Oikaisuvaatimus on oikaisuvaatimuksen tekijän ja oikaisuvaatimuksen muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, siinä on mainittava myös laatijan nimi, asuinpaikka ja postiosoite. Oikaisuvaatimus voidaan toimittaa ELY-keskukseen myös sähköisessä muodossa. Kun sähköisessä asiakirjassa on riittävät tiedot lähettäjistä, sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella eikä myöskään ns. sähköistä allekirjoitusta tarvita. Oikaisuvaatimukseen on liitettävä maksun määräämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljennöksenä.

Omalla vastuullaan oikaisuvaatimuksen voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Kirjallinen oikaisuvaatimus on jätettävä postiin tai sähköinen oikaisuvaatimus lähetettävä siten, että se ehtii perille oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen yhteystiedot:

Sähköposti: kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

Postiosoite: PL 236, 20101 TURKU

Käyntiosoitteet:

Itsenäisyydenaukio 2, 20800 TURKU

Valtakatu 12, 28100 PORI

Aukioloaika: 8.00–16.15

Maksupäätökseen sovelletut oikeusohjeet:

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Valtioneuvoston asetus (1259/2021) elinkeino-, liikenne- ja ympäristö- keskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen

sekä kehittämis- ja hallinto- keskuksen maksullista suoritteista vuonna 2022

Laki sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa (13/2003)

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017)

Tämä asiakirja VARELY/2093/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/2093/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Asikainen Asta 30.09.2022 12:35

Ratkaisija Lillunen Anu 30.09.2022 12:37